

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ג' באייר התש"ף
27 באפריל, 2020
115/2020

תוצאות סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 3)

Survey of Businesses in Israel during the Coronavirus Crisis (3rd Wave)

במהלך חודש אפריל (21-22.4.2020) ביצעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הגל השלישי,¹ בהמשך לשני סקרי בזק שבוצעו במהלך מרץ, לבחינת מצב העסקים והתעסוקה בעקבות התפשטות נגיף הקורונה וההגבלות המתלוות לו. הסקרים הקיפו עסקים עם חמש משרות שכיר ומעלה ובחלק מהפעילות במשק: בענפי ההייטק, התעשייה המסורתית והמעורבת, הבינוי, המסחר הקמעוני, והשירותים הפיננסיים ושירותי שיטוח. נתוני הסקרים מספקים מידע על מצב התעסוקה (כגון פיטורין וחל"ת), עבודה מהבית, מידת ההשפעה של ההגבלות השונות, יכולתם של העסקים להמשיך ולפעול תחת התנאים הנוכחיים, מידת הפגיעה בפדיון ובחינה (גם אם באופן חלקי) של השינויים במצב העסקים בתקופה בה הוחמרו ההגבלות בעקבות התפשטות הנגיף. הגל השלישי, בדומה לגל השני, פנה ל-1,312 עסקים בהם גם כאלו עם חמש משרות ומעלה והקיף גם את ענפי המסחר, הבינוי והשירותים העסקיים. אוכלוסייה זו הקיפה כ-1,241,000 שכירים שהם כ-30% מסך השכירים במשק. שיעורי ההשבה בגל השלישי עמדו על 70% לעומת 60% בגל השני.

[לשאלון הסקר](#)

¹ תאריכי שלושת הגלים: 18/19.3.2020 (ראשון), 30/31.3.2020 (שני) והנוכחי כאמור ב-22/21.4.2020 (שלישי) והם משקפים את מצב העסקים בימים הנקובים.

ממצאים עיקריים: סקר מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה (גל 3)

מצב התעסוקה ואופן התעסוקה

- עלייה של 3% במספר העובדים בחל"ת או מפוטרים
- בשירותים הפיננסיים ובענף הבינוי חלה עליה בנוכחות העובדים במקום העבודה על חשבון העובדים בחל"ת, שעה שבמסחר הקמעונאי ובתעשייה (ללא עילית) גדל מספר העובדים בחל"ת.

פגיעה בפדיון ושרידות

- חלה פגיעה משמעותית יותר בפדיון העסקים: 25.9% מהעסקים דיווחו על פגיעה בפדיון בין -76% ל-100% ב-22 אפריל, לעומת 22.5% ב-31 במרץ.
- הנפגעים העיקריים הם עסקים בענפי המסחר הקמעונאי ובענפי התעשייה, ובעסקים בהם עד 100 משרות (קטנים ובינוניים).
- 31.6% מהעסקים השיבו שפעילות העסק תוכל להמשיך במצב הנוכחי (ליום הסקר) עד חודש, כאשר בענפי המסחר הקמעונאי נצפה השיעור הגבוה ביותר של עסקים (45.8%).
- 68.6% מהעסקים השיבו כי לא יוכלו לקיים את פעילות החברה מעבר לשלושה חודשים במצב הנוכחי (ליום הסקר).

אפקטיביות העבודה מהבית

- 38.4% מהעסקים דיווחו כי הם מאפשרים עבודה מהבית, רובם מתרכזים בענפי ההייטק, השירותים הפיננסיים ושירותים מקצועיים וטכניים, דואר ובלדרות.
- 46.9% מבין העסקים שאפשרו עבודה מהבית, דיווחו כי היא אפקטיבית 'במידה רבה' 'ורבה מאוד' - שיעור גבוה במיוחד 84.4% נרשם בענפי ההיי-טק.

ממצאי סקר 'מצב העסקים' (גל 3)

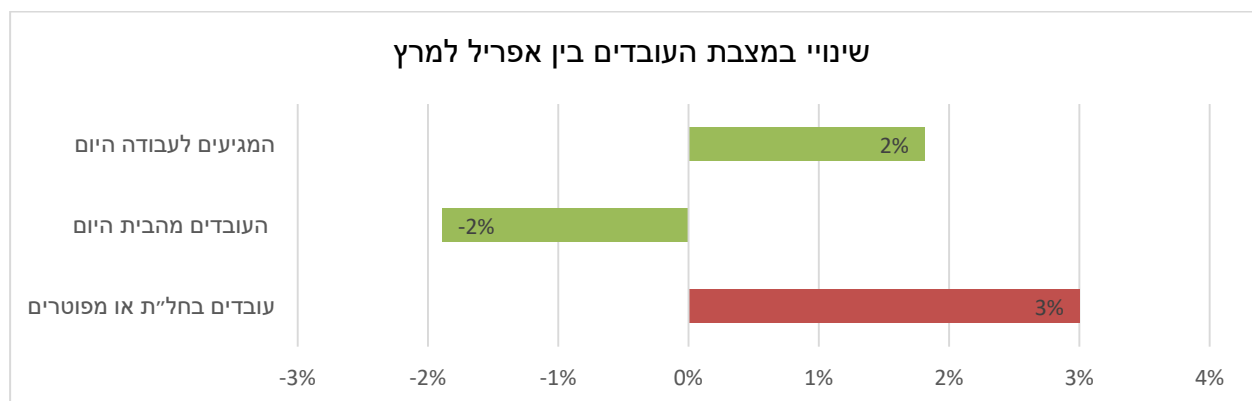
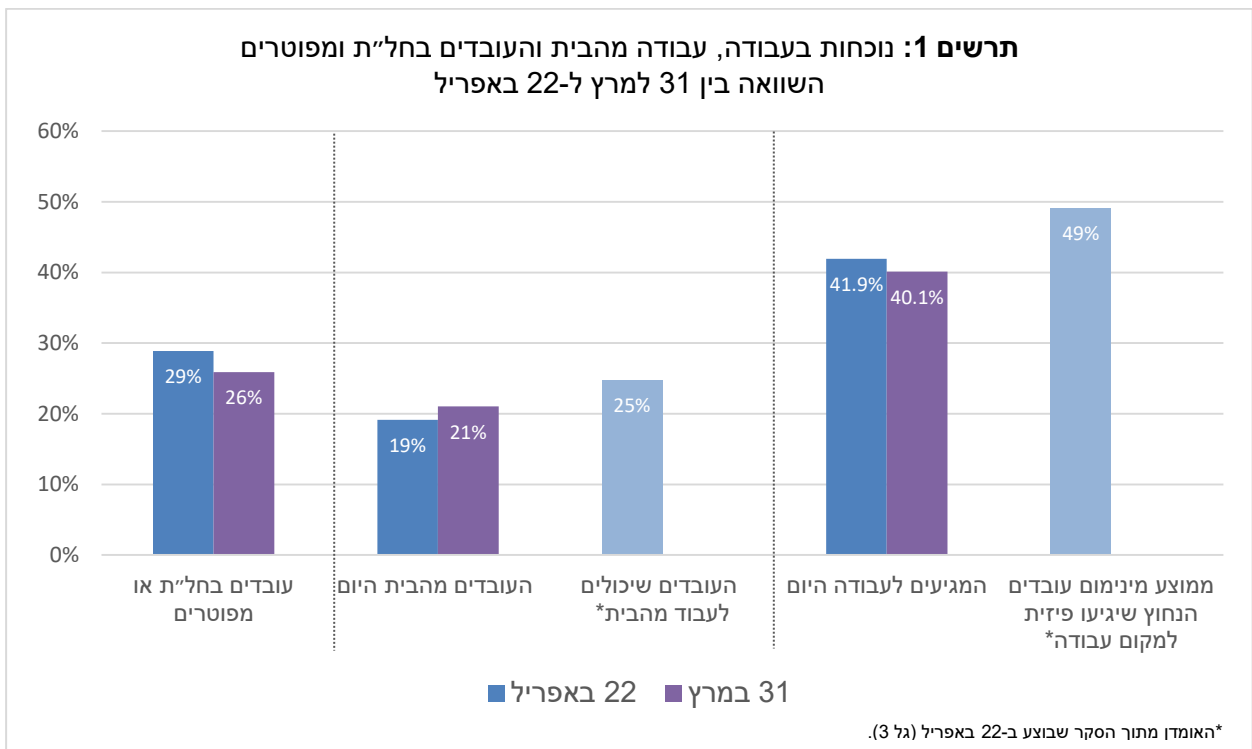
מצב התעסוקה ואופי ההעסקה (נתונים מתוך לוח 1: מועסקים)

הסקר בחן שאלות מרכזיות לגבי מצב התעסוקה ואופי התעסוקה תחת המגבלות שהפעילה הממשלה כתוצאה מהתפשטות הנגיף: כמה עובדים יצאו לחל"ת (חופשה ללא תשלום), כמה פוטרו, כמה עבדו מהבית וכמה הגיעו לעבודה.

הממצאים מצביעים על עלייה של 3% במספר העובדים בחל"ת או מפוטרים. ככל שניתן ללמוד מהנתונים ממצא זה מעיד על שינוי במצבם של עובדים ומעבר ממעמד של חופשה בתשלום או נוכחות חלקית בעבודה למעמד של פיטורין או חל"ת.

כ-42% מהעובדים הגיעו ב-22 באפריל למקום העבודה, עלייה של 2% לעומת סוף חודש מרץ. בממוצע חסרו לעסקים 7% על מנת לעמוד במינימום הנדרש לפעילות (49%).

כ-19% מהעובדים עבדו מהבית, ירידה של 2%, התואמת לעלייה בנוכחות במקום העבודה.

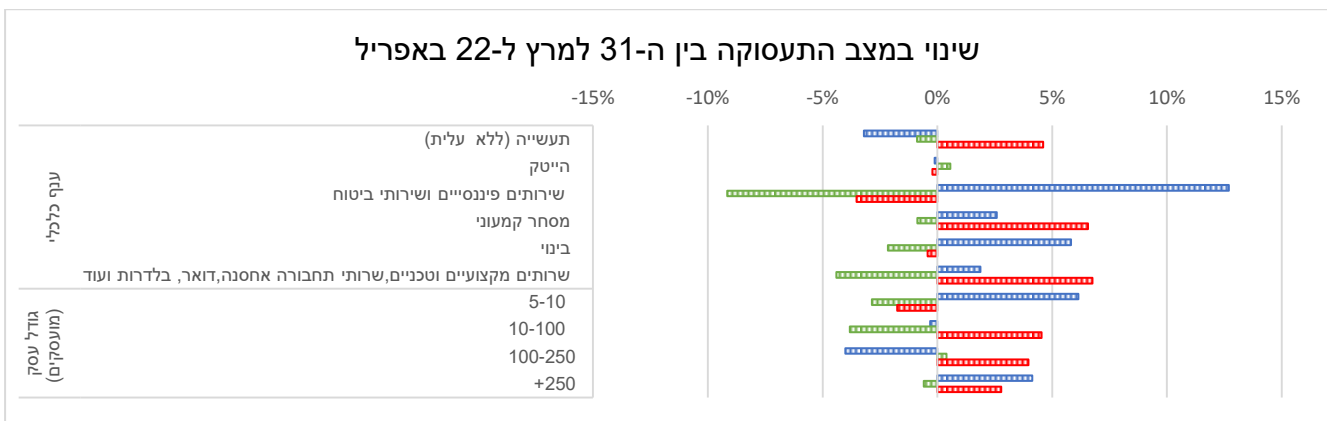
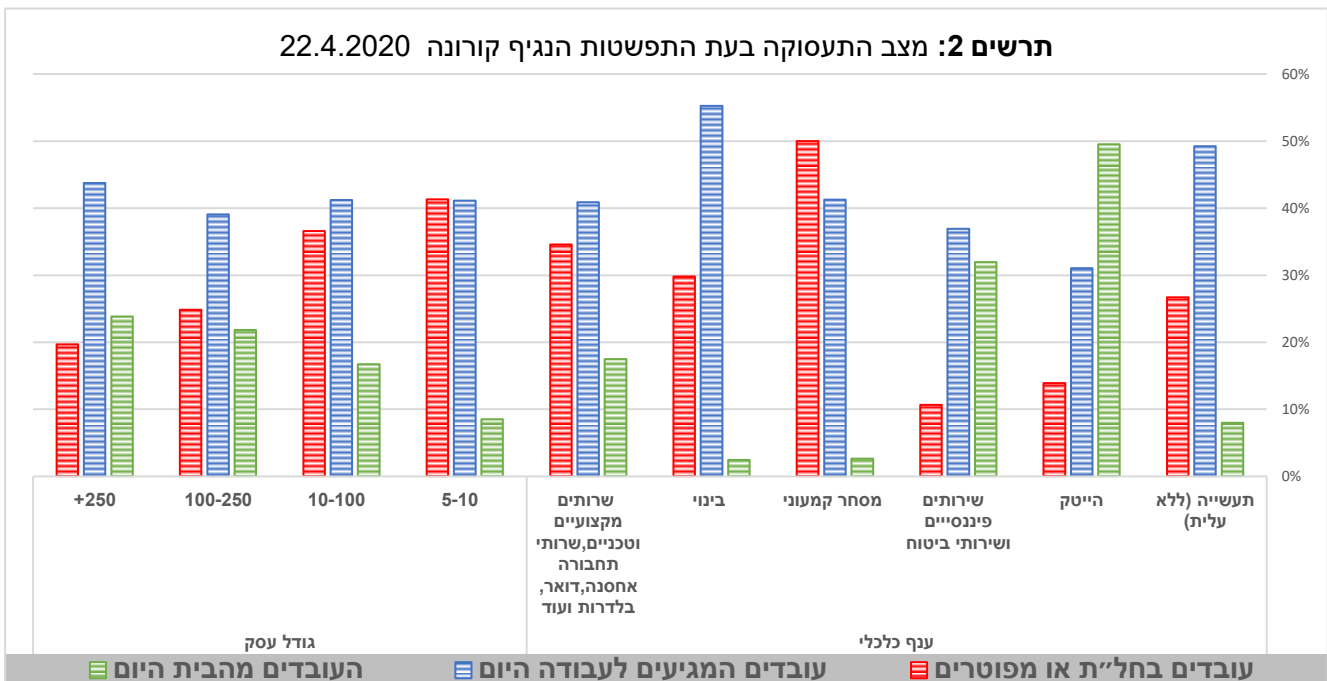

מצב ההעסקה שונה בין הענפים השונים וגודל העסקים, כאשר ישנם ענפים בהם נצפתה התאוששות (במונחי חזרה לפעילות) לעומת ענפים בהם המשיכה החמרה במצב העסקים.

בשירותים הפיננסיים נצפתה עלייה של 12.7% בנוכחות העובדים במקום העבודה שלוותה בירידה של 3.5% בעובדים שהיו בחל"ת, בין ה-31 למרץ ל-22 באפריל. כך גם **בענף הבינוי** בו נצפתה ירידה של העובדים בחל"ת לצד עלייה בנוכחות באתרי הבנייה.

התאוששות נצפתה בעיקר **בחברות זעירות** (5-10) בהן ירד מספר העובדים בחל"ת ב-1.7%. לעומת זאת, נמשכה החמרה **במסחר הקמעונאי ובתעשייה** (ללא עילית) בהם גדל מספר העובדים בחל"ת ב-6.6% ו-4.6% בהתאמה. החמרה זו התרחשה **בחברות הקטנות** (10-100) **והגדולות** (+100) במקביל.

ענפי ההייטק הם היציבים ביותר במהלך שלושת השבועות שעברו בממד התעסוקה.

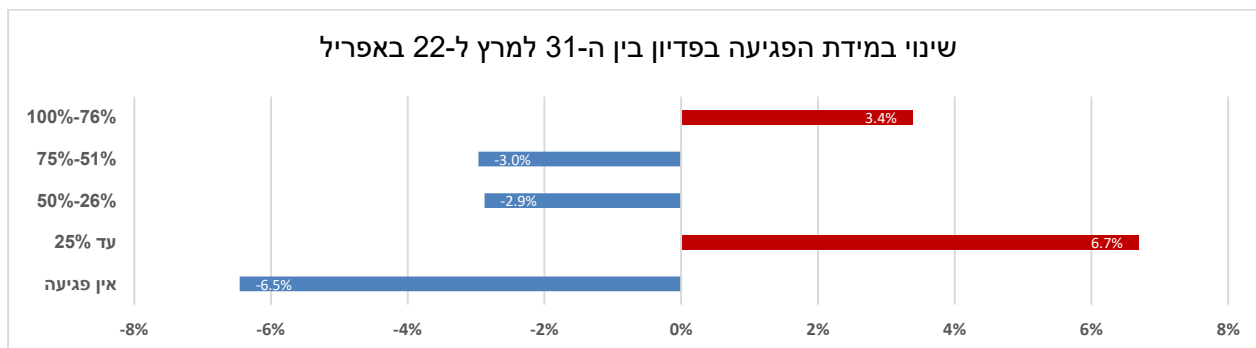
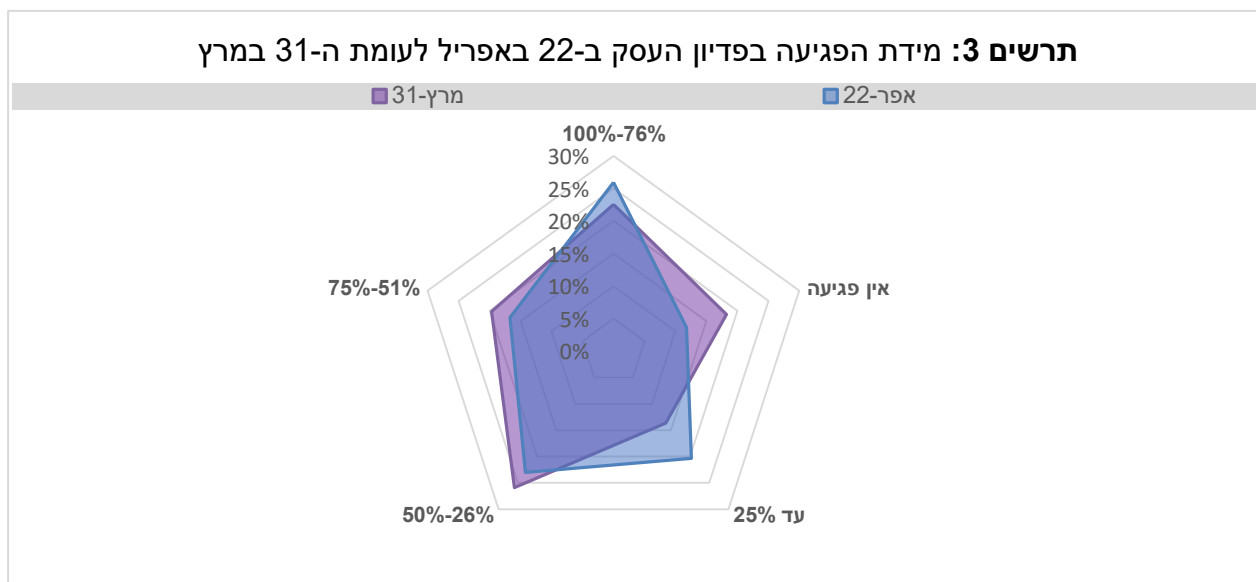

מצב העסקים

פגיעה בפדיון ושרידות (לוח 2: 'עסקים' ולוח 3: 'עסקים במונחי מועסקים')

בסקר נשאלו המדווחים על מידת הפגיעה המוערכת בפדיון העסק בחודש אפריל, על משך הזמן בו ניתן להמשיך ולפעול במתכונת הנוכחית (שרידות) ועל המגבלות המשמעותיות ביותר לפעילות².

מאומדני הסקר ניתן לראות שהעסקים מדווחים על פגיעה משמעותית יותר בפדיון בהשוואה לדיווח בסוף מרץ. 25.9% מהעסקים מדווחים על פגיעה בפדיון בין 76%-100% בחודש אפריל, לעומת 22.5% בחודש מרץ.

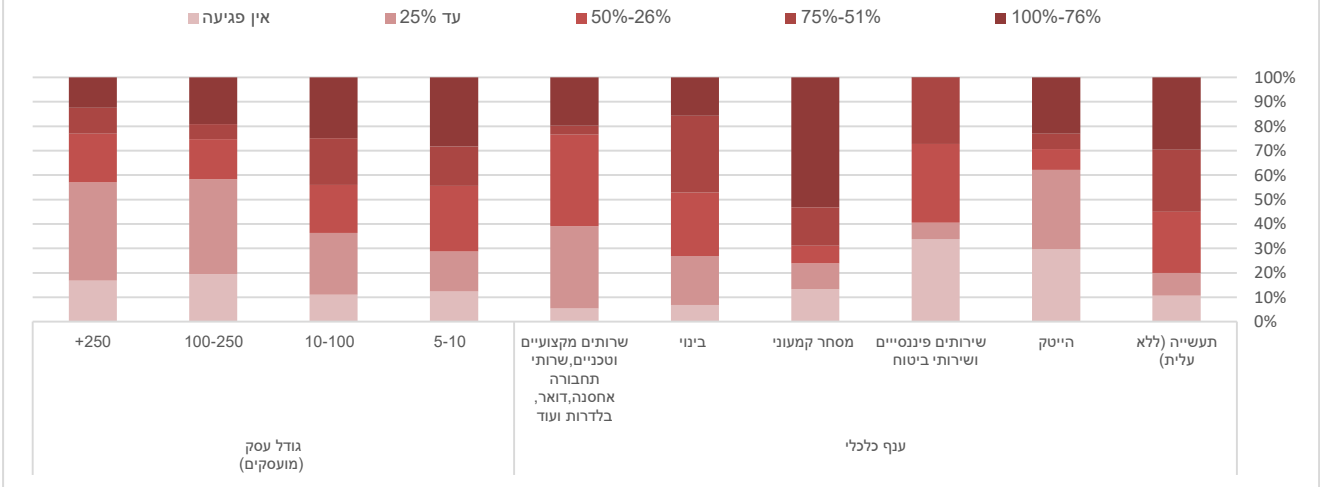
עיקר הפגיעה בפדיון נצפתה בענפי המסחר הקמעונאי ובענפי התעשייה וכך גם בעסקים בהם עד 100 משרות (תרשים 4).

כיוון שהפדיון בעסקים גדולים נפגע באופן מתון יחסית, כאשר מחשבים את מידת הפגיעה במונחי משרות מתקבלת תמונה שונה בה חלק גדול יותר של הפעילות בענפים השונים מתרחשת בעסקים שהפגיעה בהם מתונה יותר (תרשים 4: עובדים: בתרשימים הנלווים). ממצא שיכול להצביע על רמת

² בגל השלישי (חודש אפריל) נוספה אפשרות הדיווח 'לא ידוע' לשאלות איכותיות (כגון מידת הפגיעה בפדיון, הזמן בו ניתן להמשיך את פעילות החברה תחת ההגבלות הנוכחיות, אפקטיביות העבודה בבית ומידת ההשפעה של המגבלות השונות). כתוצאה מכך שיעור החברות בקבוצות השונות אינו מסתכם ל-100%. בשונה ממתודולוגיה זו, בגלים הקודמים הושלמו הנתונים באמצעות שיטות סטטיסטיות. לשינוי זה השפעה מסוימת על ההשוואה בין הגלים, אך עדיין ניתן לזהות את מגמות השינוי.

היצבות בענפים השונים ופוטנציאל הגידול במספר העובדים בחל"ת או מפוטרים במידה והמצב יימשך.

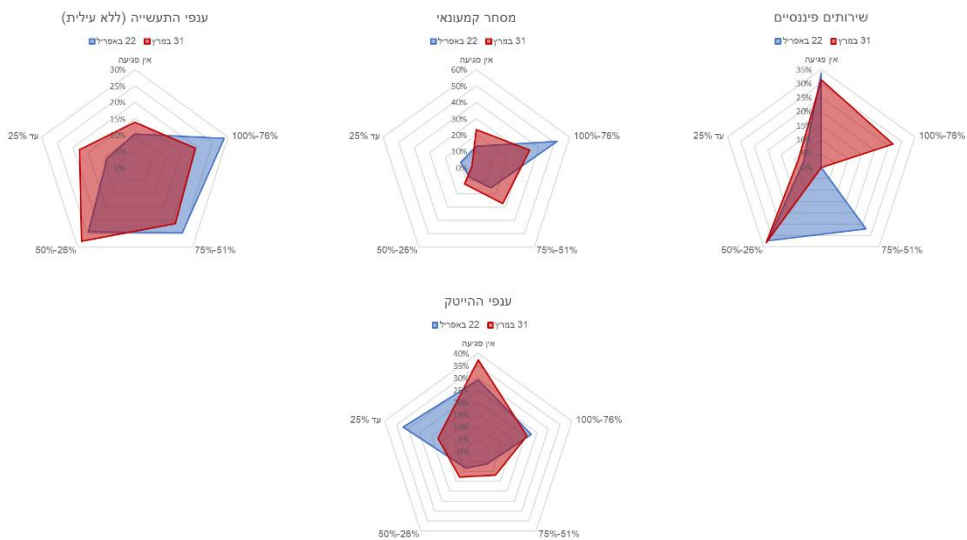
תרשים 4: מידת הפגיעה בפדיון העסק לפי ענף כלכלי וקבוצות גודל
ב-22 באפריל (גל 3)

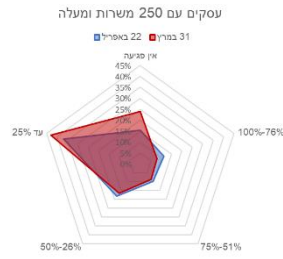
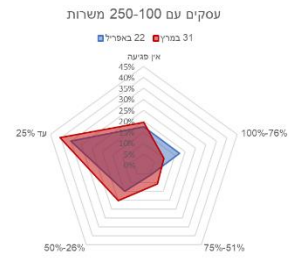
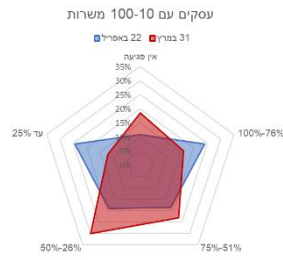
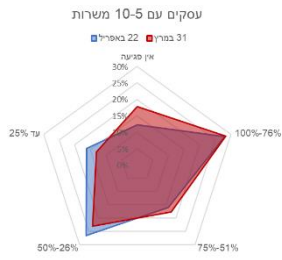
תרשים 5 מאפשר לראות את השינוי בדיווח העסקים על מידת הפגיעה בפדיון בין הגל השני (מרץ) לגל השלישי (אפריל). השינויים מעידים על עלייה בפגיעה בפדיון בין הגלים אך גם שיפור מסוים בקרב העסקים הזעירים (5-10 משרות). בענפי הפיננסים נצפתה התאוששות חדה העשויה להעיד על עליה בביקוש למוצרי אשראי. בהקשר זה יש להזכיר ולהביא בחשבון גם את מגבלות האמידה המתלוות לסקרים מסוג זה. שינוי משמעותי במידת הפגיעה נרשם בענפי התעשייה (ללא עלית), כאשר שיעור גבוה של עסקים מדווח על פגיעה בין 100%-76%.

תרשים 5: השוואת מידת הפגיעה בפדיון בין ה-31 במרץ ל-22 באפריל

ענפים נבחרים

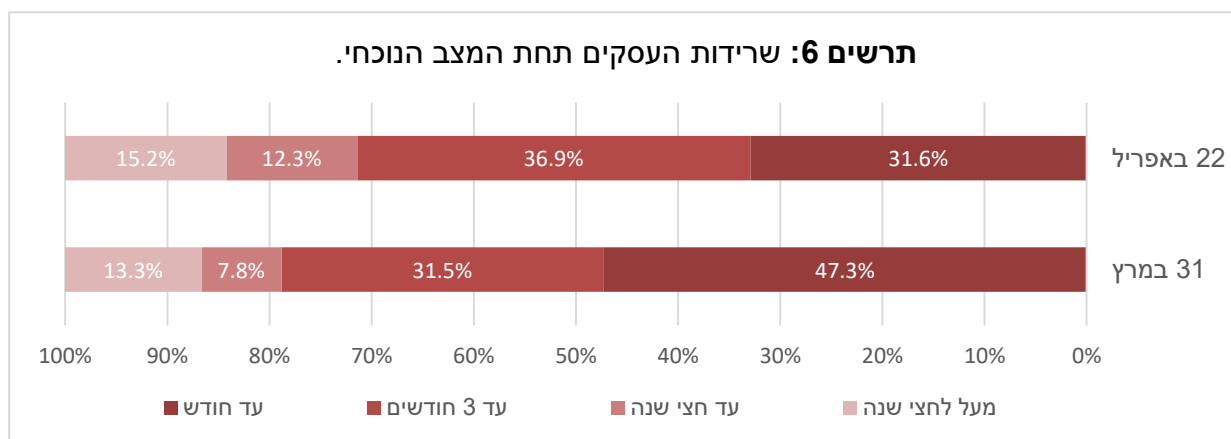

גודל עסק

עוד בסקר נשאלו המדווחים על משך הזמן שבו ניתן יהיה לקיים את פעילות החברה במצב זה (עם הגבלות לאותו יום) כאשר אפשרויות התשובה נעו בין "עד חודש" לבין "מעל חצי שנה".

כ-31.6% מהעסקים השיבו שהפעילות הכלכלית של חברתם תוכל להמשיך במצב זה עד חודש ממועד הסקר, כאשר בענפי המסחר הקמעוני נצפה השיעור הגבוה ביותר של עסקים שדווחו כך (45.8%). הנתונים מצביעים על מצוקה של העסקים כאשר 68.6% לא יוכלו לקיים את פעילות החברה מעבר לשלושה חודשים במידה והמצב יימשך. למרות המצב המשתקף מהנתונים, חלה הקלה מסוימת לעומת הגל הקודם ויותר עסקים מדווחים על שרידות גבוהה יותר, כפי שניתן לראות בתרשים 6. תרשים 7 מציג את מגמת השינוי לפי ענפים וגודל עסק.

תרשים 7: השינוי ביכולת העסקים להמשיך לקיים את פעילות החברה בין ה-31 במרץ ל-22 באפריל

זמן שניתן להמשיך לקיים את פעילות החברה אם יימשך המצב הקיים

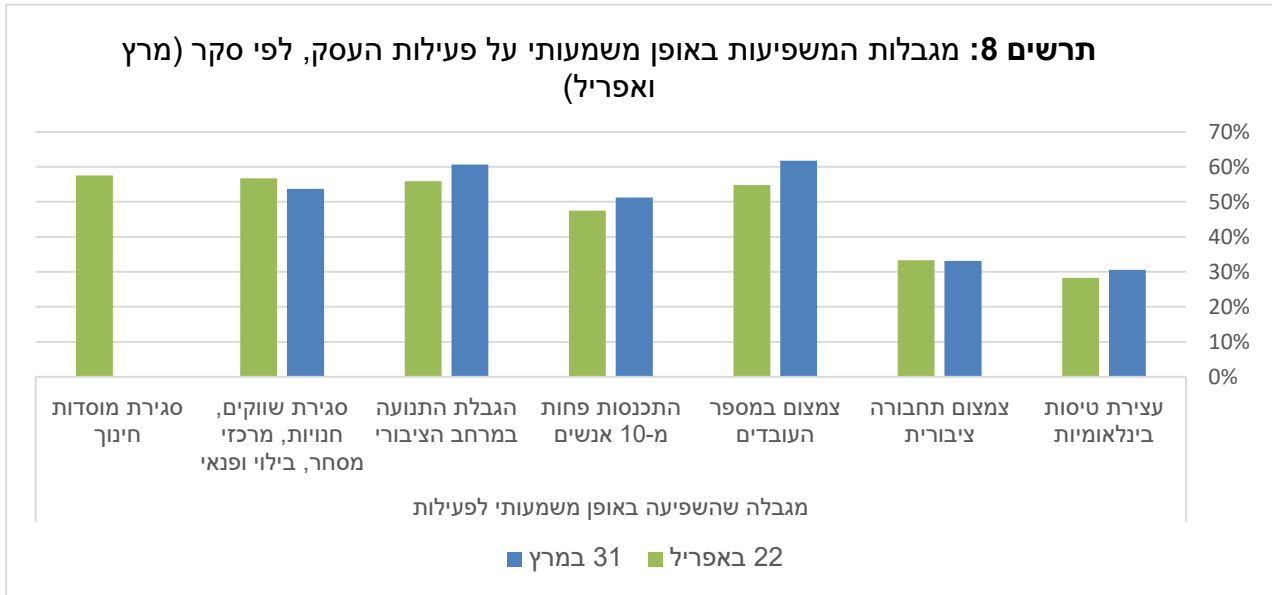
מכל לחצי שנה	עד חצי שנה	עד 3 חודשים	עד חודש
2%	4%	5%	-16%
-	-	-	-
5%	0%	9%	-17%
-5%	13%	-5%	-4%
2%	-1%	25%	-27%
4%	1%	0%	-12%
4%	4%	8%	-20%
-1%	8%	6%	-16%
-	-	-	-
0%	6%	15%	-25%
4%	3%	-5%	-5%
7%	2%	-6%	-10%
13%	2%	-15%	-8%

סך הכל
ענף כלכלי
 תעשייה ללא
 תעשייה עלית
 הייטק
 שירותים
 פיננסיים
 ושירותי
 ביטוח
 מסחר קמעוני
 בינוי
 שירותים
 מקצועיים
 וטכניים,
 שרותי
 תחבורה
 אחסנה,
 דואר,
 בלדרות ועוד
גודל עסקים
 מועסקים 5-
 10
 מועסקים
 10-100
 מועסקים
 100-250
 מועסקים
 +250

השפעת המגבלות בעקבות התפשטות נגיף הקורונה על העסקים

המגבלות השונות על פעילות העסק ב-22 באפריל דומות לאלה שנצפו בסוף מרץ, למעט המגבלות על מספר העובדים בעסק והתנועה במרחב הציבורי שפחתו כתוצאה מההקלות שאושרו בימים הקודמים לסקר.

לסקר נוספה אמידה של סגירת מוסדות החינוך וזו נמצאה כמגבלה המשפיעה ביותר על העסקים, נכון לימי ביצוע הסקר.

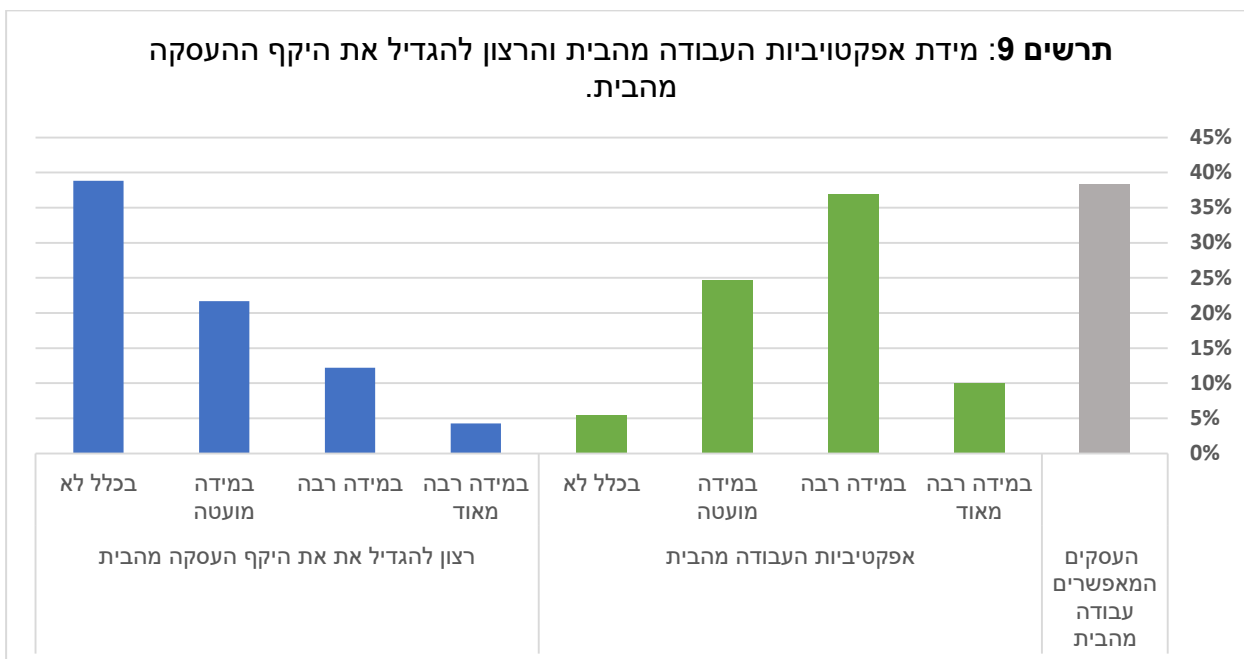
אפקטיביות העבודה מהבית

בגל השלישי, בתיאום עם הממונה על השכר במשרד האוצר, נבחנה מידה האפקטיביות של עבודה מהבית בקרב עסקים שאפשרו זאת.

בסקר דיווחו 38.4% מהעסקים כי הם מאפשרים עבודה מהבית, רובם בענפי ההייטק, השירותים הפיננסיים ושירותים מקצועיים וטכניים, דואר ובלדרות ועוד, אולם רק ל-25% מהמועסקים התאפשר לעבוד מהבית.

חשוב לציין שרק 77% מעסקים אלו ידעו לדרג בצורה טובה את אפקטיביות העבודה מהבית או הרצון להגדיל עבודה מסוג זה.

כ-46.9% מבין העסקים שאפשרו עבודה מהבית, דיווחו כי העבודה מהבית הינה אפקטיבית 'במידה רבה' 'ורבה מאוד'. ניכר שבענפי ההייטק העבודה מהבית מושרשת ומאורגנת היטב ולכן 84.4% מהעסקים ציינו כי אפקטיביות העבודה מהבית היא במידה 'רבה מאוד' או 'רבה'.

ניכר כי בעסקים בהם העבודה מהבית נפוצה או במקרה של עובדים שעושים זאת באופן סדיר בענפים אחרים, אפקטיביות העבודה גבוהה. אך בחלק מהעסקים ניכר כי התפשטות הנגיף דרשה מהם להתחיל או להגדיל את העבודה מהבית האפקטיביות נמוכה. רק 16% מעסקים מעטים דווחו כי הם מעוניינים להגדיל את העבודה מהבית בעתיד.

נתונים נוספים לפי ענף כלכלי וגודל עסק ניתן למצוא בלוחות 2 ו-3.